

Daňový a účetní bulletin 01/2015

Změny v zákoně o dani z příjmů od 1.1.2015

Daň z příjmu

Majetkový prospěch z bezúročné půjčky u vypůjčitele (FO § 4a/m, PO § 19b/1/d)

Zpřísnění. V roce 2014 tento majetkový prospěch nebyl předmětem daně, na straně příjemce půjčky nevznikl tedy nikdy důvod k dodanění takového prospěchu z důvodu sjednání výhodné – bezúročné půjčky. Od roku 2015 se bude posuzovat tento **majetkový prospěch do limitu 100.000 Kč od jednoho věřitele jako osvobozený příjem**. Pokud bude limit přesažen CELÝ majetkový prospěch (oceněný obvyklým úrokem) bude zdanitelným příjmem. Výjimku tvoří skupina zaměstnanců, která má speciální úpravu...

Majetkový prospěch z bezúročné půjčky u vypůjčitele - zaměstnance (§ 6/9/v)

Zpřísnění. V roce 2014 tento majetkový prospěch nebyl předmětem daně, na straně příjemce půjčky nevznikl tedy nikdy důvod k dodanění takového prospěchu z důvodu sjednání výhodné – bezúročné půjčky. Od roku 2015 se bude posuzovat tento **majetkový prospěch z bezúročných půjček od jednoho zaměstnavatele do úhrnné výše jistin 300.000 Kč jako osvobozený příjem**. Pokud bude úhrn jistin přesažen, pak pouze majetkový prospěch (oceněný obvyklým úrokem) z jistin nad limit bude zdanitelným příjmem. Pod pojem „zaměstnanec“ spadají dle § 6/2 i společníci a jednatelé.

Bezúročná / nízkouročná půjčka mezi spojenými osobami (§ 23/7, § 23/3/a/19)

Dosud: Spojené osoby jsou dle § 23/7 povinny upravit základ daně v případě neobvykle úročených půjček tak, aby v daňovém přiznání byla pro daňový základ uplatněna cena obvyklá. Tato úprava se promítne u obou spojených osob – jedna základ daně zvýší a druhá o stejnou částku sníží. Ve výsledku by tedy z pohledu celé skupiny měl být daňový dopad neutrální. Dále je výslovně stanoveno kdy není povinnost aplikovat cenu obvyklou:

- 1) Věřitelem je daňový nerezident
- 2) Věřitelem je daňový rezident - člen společnosti, které půjčuje (společník, akcionář, mateřská společnost...)
- 3) Věřitelem je fyzická osoba

Nově zpřísnění: U spojené osoby (dlužníka), která aplikuje popsané snížení základu daně dle § 23/7 (věřitel zvýší základ daně na cenu obvyklou) je v § 23/3/a/19 stanovena nová podmínka: o částku, která nebude mezi spojenými osobami zároveň skutečně vyrovnána má povinnost základ daně následně zvýšit.

Příklad: Společnost A s.r.o. půjčí bezúročně své sesterské společnosti B s.r.o. 1 milion Kč.

Řešení: Dle § 23/7 se nejedná o žádnou z výjimek a mají tedy povinnost aplikovat obvyklý úrok, předpokládejme 6% p.a. = 60.000 Kč. A s.r.o. zvýší základ daně o 60.000 Kč. B s.r.o. sníží základ daně o 60.000 Kč. Zároveň však od roku 2015 v případě, že půjčka zůstane bezúročná, znovu o 60.000 Kč základ daně zvýší. Ve skutečnosti tedy dojde pouze ke zdanění z vyšší ceny u společnosti A s.r.o.

Pokud by došlo k vyrovnání (úhradě) např. poloviny obvyklého úroku mezi A a B, pak by B s.r.o. zvýšila základ daně pouze o 30.000 Kč.

Pokud by se společnosti dohodly, že si poskytnou půjčku úročenou obvyklým úrokem, pak se situace značně zjednoduší. Dojde k účtování o úroku do výnosů (A s.r.o.) a nákladů (B s.r.o.), přičemž za předpokladu, že B s.r.o. projde testem nízké kapitalizace a úrok bude uhrazen půjde i o daňový náklad.

Osvobození výher a cen (§ 4/1/f/3)

Zmírnění. Limit pro osvobození cen z veřejné soutěže, z reklamní soutěže, reklamního slosování nebo sportovní soutěže je nově vázán na hodnotu jednotlivé ceny 10.000 Kč. Ve znění roku 2014 se jednalo o úhrn cen do tohoto limitu.

Povinnost oznámení osvobozených příjmů nad 5 milionů pro FO (§ 38v)

Nové. Každá fyzická osoba, která přijme osvobozený příjem nad 5.000.000 Kč je povinna oznámit tuto skutečnost ve lhůtě pro podání daňového přiznání správci daně. Nejčastěji se může jednat o **příjem z prodeje nemovitostí, obchodních podílů, cenných papírů, dary, dědictví** atd.

Sankce (§ 38w - % z neoznámeného příjmu):

- 0,1% pokud splnil poplatník povinnost dodatečně bez výzvy
- 10% pokud splnil poplatník povinnost dodatečně s výzvou
- 15% pokud poplatník danou povinnost nesplnil v náhradní lhůtě

Příspěvky na životní pojištění – zákaz předčasných výběrů (§ 6/9/p/3 a § 15/6)

Zpřísnění. Pro daňově zvýhodněný režim, tj. osvobozený příjem zaměstnance (pojistné hradí zaměstnavatel) a daňově uznatelný náklad zaměstnavatele (§ 24/2/j/5) nebo odčitatelnou položku od základu daně (pojistné hradí zaměstnanec / OSVČ) nesmí smlouva obsahovat možnost předčasných výběrů části pojistného (tzv. kapitálovou / spořicí složku). Od 1. 1. 2015 je tedy nutné zrevidovat všechny smlouvy a posoudit, zda splňují podmínky pro daňové výhody! Dle přechodného ustanovení lze za bezvadnou smlouvu považovat i takovou, která byla upravena do žádoucí podoby do 31. 3. 2015 (dodatek). V případě, že smlouva podmínky splňuje a přesto dojde následně k předčasnému výběru části pojistného (ne přímo ke zrušení smlouvy), pak bude povinností pojistníka dodat:

- ✓ Jako příjem dle § 6 příspěvky zaměstnavatele za předchozích 10 let počínaje rokem 2015 (§ 6/9/p/3)
 - ✓ Jako příjem dle § 10 čerpané odčitatelné položky za předchozích 10 let (§ 15/6)
- Zaměstnanec dodaní vše sám v daňovém přiznání v roce porušení podmínek (§ 38g/6). Zaměstnavatele se porušení podmínek smlouvy zaměstnancem zpětně nijak nedotkne.

Dodanění životní / penzijní omezeno na 10 let (§ 15/5 a 6)

Při předčasném ukončení smluv o životním pojištění nebo penzijním připojištění, na základě kterých byly uplatněny odčitatelné položky a podmínky pro jejich uplatnění byly tak porušeny, se omezuje na 10 let.

Daňové zvýhodnění na další děti zvýšeno (§ 35c/1)

- 1. dítě: 13.404 Kč
- 2. dítě: 15.804 Kč
- 3. a další dítě: 17.004 Kč

Je tedy nově nutné zkoumat a přiřazovat pořadí dětí, na které lze čerpat daňové zvýhodnění v rámci celé společně hospodařící domácnosti, a to zejména v případě, kdy děti uplatňují oba rodiče (každý nějaké).

Prokazování nároku na daňové zvýhodnění (§ 38k/4/c) – v novém [Prohlášení k dani](#) o:

- ✓ Počtu vyživovaných dětí v rámci společně hospodařící domácnosti
- ✓ Pořadí vyživovaného dítěte
- ✓ Zda v rámci domácnosti uplatňuje daňové zvýhodnění i jiná osoba

Pokud daňové zvýhodnění uplatňuje i jiná osoba prokáže zaměstnanec svůj nárok [Potvrzením od zaměstnavatele druhého z poplatníků](#), ve kterém nově uvede na které děti a v jaké výši zvýhodnění uplatňuje (§ 38l/3/c).

Příklad: Druh a družka vyživují ve společné domácnosti po celý rok 2015 dvě děti, které mají z předchozího vztahu (syna druha a dceru družky).

Řešení: V tomto případě (stejně jako v roce 2014) může daňové zvýhodnění na syna uplatnit jen manžel, na dceru jen manželka. Počet dětí se však posuzuje za celou domácnost – tzn., že druh uplatní na syna daňové zvýhodnění na prvé dítě a družka na dceru na druhé dítě anebo druh uplatní na syna daňové zvýhodnění na druhé dítě a družka na dceru na prvé dítě. Pokud by své dítě mohl uplatnit jen jeden z partnerů (druhý např. nemá zdanitelné příjmy), mohl by uplatnit částku na druhé dítě.

Daň z nabytí nemovitostí pokud poplatník = kupující (§ 24/2/u, § 29/10)

V případě dohody, kdy poplatníkem daně bude kupující, je daň provozním výdajem (pokud je vedena daňová evidence) nebo součástí vstupní ceny majetku (pokud se jedná o účetní jednotku).

Sleva za umístění dítěte do předškolního zařízení (§ 35bb)

V rámci podpory rodin s dětmi lze jako slevu na dani uplatnit skutečné výdaje za umístění dítěte ve školce a obdobných zařízeních, max. však do výše minimální mzdy, která pro rok 2015 činí 9.200 Kč. **Lze využít již pro rok 2014!** Zaměstnanci v takovém případě vyplní [Přílohu k Prohlášení pro uplatnění slevy za umístění dítěte 2014](#).

Sleva na poplatníka opět i pro důchodce (§ 35ba/1/a)

Po rozhodnutí soudu má opět (i zpětně za rok 2013) nárok každý poplatník. Pro důchodce se zároveň od roku 2015 uplatní omezení § 4/3 – osvobození důchodů pouze do částky 840.000 Kč

Autorské honoráře za příspěvky do novin a časopisů (§ 7/6 a § 36/7)

Zmírnění: Zdanění srážkovou daní honorářů do limitu 10.000 Kč se bude opět (tak jako do konce roku 2013) týkat pouze příspěvků do novin a časopisů.

Zpřísnění: Srážková daň je daní konečnou, zrušena možnost zohlednit příjmy v daňovém přiznání.

Výdajové paušály zastropovány – limit příjmu 2 miliony (§ 7/7)

Zpřísnění. Dosud se omezení týkalo pouze 40% výdajového paušálu (ostatní podnikání). Nově lze výdajový paušál uplatnit ve všech kategoriích podnikání vždy maximálně z příjmů 2.000.000 Kč (tj. u řemeslných živností (80%) a zemědělství max. výdaj 1.600.000 Kč, u ostatních živností (60%) max. výdaj 1.200.000 Kč, u ostatního podnikání (40%) max. výdaj 800.000 Kč a u pronájmu (30%) max. výdaj 600.000 Kč).

V případě přechodu z paušálních výdajů na výdaje skutečné od roku 2015 je nutné dodanit pohledávky neuhrazené k 31. 12. 2014. K těmto pohledávkám nelze uplatnit žádné výdaje (ani paušální)! Z toho důvodu by bylo optimální, aby takových pohledávek existovalo co nejméně, neboť jde o daňově nevýhodný režim. Zároveň nelze v roce 2015 uplatnit jako výdaj uhrazené závazky týkající se věcně roku 2014!

K úrokovým příjmům lze uplatnit úrokové výdaje – řetězené půjčky (§ 8/5)

Zmírnění. U příjmu z úroků ze zápůjčky nebo úvěru je výdajem zaplacený úrok z částek použitých na poskytnutí zápůjčky nebo úvěru, a to až do výše příjmu. Pokud si např. poplatník vezme zápůjčku, ze které zaplatí úrok 10 000 Kč s tím, že sám poskytne jinému vydlužiteli zápůjčku, ze které mu vydlužitel zaplatí úrok 11 000 Kč, bude základem daně částka 11 000 – 10 000 = 1 000 Kč.

Osvobození bezúplatných příjmů jednotlivě do 15.000 Kč (§ 10/3/c/4)

Zpřesnění. Osvobozené jsou bezúplatné příjmy nabyté příležitostně, pokud úhrn těchto příjmů od téhož poplatníka ve zdaňovacím období nepřevyšuje částku 15.000 Kč.

Solidární zvýšení daně – příjmy dle § 6 možno snížit o ztrátu dle § 7 (§ 16a/3)

Zmírnění. Pokud příjmy ze zaměstnání spadnou do solidárního zvýšení daně a poplatník zároveň podniká může (zcela nečekaně ☺) započíst případnou ztrátu z podnikání na příjmy ze zaměstnání, čímž se mu může podařit vyhnout se solidárnímu zvýšení daně.

Solidární zvýšení daně – kdy lze provést roční zúčtování (§ 38g/4)

Zmírnění. Pokud má zaměstnanec v některých měsících příjem tak vysoký, že záloha na daň zahrnuje i solidární zvýšení daně, avšak celkový roční příjem solidárnímu zvýšení daně podléhat nebude, lze provést roční zúčtování a není nadále povinnost podávat daňové přiznání poplatníkem.

Chybně sražená daň zaměstnanci jeho zaviněním (§ 38i/5/b, § 38g/5)

Pokud z viny zaměstnance dojde k chybnému sražení daně či vyplacení daňového bonusu a nedošlo k dodatečnému sražení (vrácení dlužné částky na daňovém bonusu) na základě dohody s poplatníkem (§ 38i/ 5/ a) má zaměstnavatel povinnost oznámit tuto skutečnost správci daně např. na formuláři [Oznámení plátce o nevybrání daně](#) a zaměstnanci pak oznámit, že oznámil. Povinností zaměstnance je pak podání daňového přiznání, kde chybu napraví.

Snížení hranice tvorby 100% opravné položky na 30 měsíců po splatnosti (§ 8a ZOR)

V návaznosti na novou základní promlčecí lhůtu pohledávek (3 roky není-li sjednáno jinak, § 629 – 630 NOZ), je zkrácena možnost tvorby 100% zákonné opravné položky na 30 měsíců (dosud 36 měsíců). Tak bude splněna ještě 6 měsíců podmínka „nepromlčenosti“ pohledávky.

Dodanění pohledávkových závazků již po 30 měsících po splatnosti (§ 23/3/a/12)

Zpřísnění. Analogicky a symetricky k předchozí úpravě je zkrácena povinnost dodanění neuhrazených závazků splatných po 1. 1. 2015 také na 30 měsíců po splatnosti. Závazky splatné do 31. 12. 2014 se budou posuzovat podle dosavadního zákona a k dodanění dojde 36 měsíců po splatnosti.

Nedaňové příjmy související s neuznanými výdaji i v aktuálním období (§ 23/4/e)

Rozšíření. Dosud šlo aplikovat pouze na příjmy související s neuznanými výdaji v předchozích obdobích.

Odpis i nevýnosové pohledávky možný, stačí, pokud byla zdaněna (§ 24/2/y)

Úprava navazuje na rozšíření ustanovení § 2 ZOR, které umožňuje daňově účinnou tvorbu opravných položek také u pohledávek, které sice nebyly při svém vzniku zaúčtovány do výnosů, ale které byly řádně zdaněny. Jedná se zejména o pohledávky, které nejsou zaúčtovány do výnosů, ale snížením nákladů, např. při přefakturaci, což zajišťuje finálně stejný dopad jako při účtování do výnosů. Také při opravách minulých období se podle účetních pravidel účtují významné položky vlastního kapitálu, přičemž poplatník má povinnost podat dodatečné daňové přiznání.

Konec „skryté přefakturace“ nedaňových výdajů (§ 24/2/zc)

Zpřísnění. Dosud aplikovaná praxe zahrnutí daňově neuznatelných výdajů (např. na reprezentaci) do kalkulace výnosů za celou zakázku již není možná. Ustanovení je nyní použitelné pouze při transparentní předfakturaci tak, aby bylo zřejmé, že jde primárně o daňově neuznatelný výdaj. Skutečný příjemce jej tak bude muset jako nedaňový vykázat. Zároveň nelze přefakturovat např. rezervy, odpisy, oceňovací rozdíly, opravné položky, nabývací ceny podílů, finanční leasing.

Snížení pokuty za opožděné podání přiznání s příjmy ze zaměstnání (§ 38o)

Zmírnění. Pokud bude dílčí základ daně z příjmů ze mzdy (§6) činit více než 50 % celkového základu daně, a poplatník podá daňové přiznání opožděně, sníží se pokuta na desetinu.

Možnost uplatnění ztráty a vyšších odčitatelných položek bez omezení (§ 38p)

Zmírnění. Ztrátu i odčitatelné položky lze v dodatečném přiznání uplatnit bez dalších omezení (dosud musel být základ daně po opravě vyšší alespoň o 1.000 Kč).

Penále při uplatnění ztráty v rámci kontroly (§ 38p)

Neutrální. Ztrátu i vyšší odčitatelné položky lze nově uplatnit i v rámci kontroly, tedy de facto zpětně (reakce na judikaturu). Toto pozitivum zákonodárce kompenzoval skutečností, že pro účely výpočtu penále se bude nadále vycházet z původní deklarované daně a tudíž bude vypočteno tak, jako by ztráta uplatněna nebyla.

S přáním pěkného dne

